Sprawa C-333/21

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

27 maja 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Juzgado de lo Mercantil n° 17 de Madrid (Hiszpania)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

11 maja 2021 r.

Strona powodowa:

European Superleague Company, S.L.

Strona pozwana:

Unia Europejskich Związków Piłkarskich (UEFA)

Fédération internationale de football association (FIFA)

Przedmiot postępowania głównego

Powództwo, w którym strona powodowa wnosi o stwierdzenie, że poprzez sprzeciwienie się organizacji europejskiej Superligi strona pozwana dopuszcza się naruszenia prawa konkurencji i nadużywa pozycji dominującej na rynku organizacji międzynarodowych rozgrywek klubów piłkarskich w Europie oraz na rynku sprzedaży praw związanych z tymi rozgrywkami. Strona powodowa wnosi również o zastosowanie środków tymczasowych w celu umożliwienia organizacji i rozwoju europejskiej Superligi.

Przedmiot i podstawa prawna wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 TFUE, dotyczący wykładni art. 101, 102, 45, 56, 49 i 63 TFUE.

DOKUMENT ROBOCZY

Pytania prejudycjalne

1 Czy art. 102 TFUE należy interpretować w ten sposób, że zakazuje on nadużywania pozycji dominującej polegającej na tym, że FIFA i UEFA ustanawiają w swoich statutach (w szczególności w art. 22 i 71–73 statutu FIFY, art. 49 i 51 statutu UEFY, jak również we wszelkich postanowieniach o podobnej treści zawartych w statutach związków członkowskich i lig krajowych), iż w celu ustanowienia przez podmiot trzeci nowych ogólnoeuropejskich rozgrywek klubowych, takich jak Superliga, wymagane jest uzyskanie uprzedniej zgody wspomnianych podmiotów, które przyznały sobie wyłączną kompetencję w zakresie organizowania międzynarodowych rozgrywek klubowych w Europie lub wyrażania zgody na takie rozgrywki, w szczególności w sytuacji, gdy nie istnieje procedura uregulowana na podstawie obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminujących kryteriów, oraz przy uwzględnieniu potencjalnego konfliktu interesów dotyczącego FIFY i UEFY?

2 Czy art. 101 TFUE należy interpretować w ten sposób, że zakazuje on FIFIE i UEFIE wymagania w ich statutach (w szczególności w art. 22 i 71–73 statutu FIFY, art. 49 i 51 statutu UEFY, jak również we wszelkich postanowieniach o podobnej treści zawartych w statutach związków członkowskich i lig krajowych) uzyskania uprzedniej zgody tych podmiotów, które przyznały sobie wyłączną kompetencję w zakresie organizowania międzynarodowych rozgrywek w Europie lub wyrażania zgody na takie rozgrywki, na utworzenie przez podmiot trzeci ogólnoeuropejskich rozgrywek klubowych, takich jak Superliga, w szczególności w sytuacji, gdy nie istnieje procedura uregulowana na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów, oraz przy uwzględnieniu potencjalnego konfliktu interesów, który dotknąłby FIFĘ i UEFĘ?

3 Czy art. 101 lub 102 TFUE należy interpretować w ten sposób, że zakazują one podejmowania przez FIFĘ, UEFĘ, ich federacje członkowskie lub ligi krajowe działań polegających na grożeniu nałożeniem sankcji na kluby uczestniczące w Superlidze lub na ich zawodników ze względu na odstraszający skutek, jaki działania te mogą spowodować? Czy w przypadku przyjęcia sankcji w postaci wykluczenia z rozgrywek lub zakazu [OR 30] udziału w meczach reprezentacji narodowej takie sankcje, które nie są oparte na obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminujących kryteriach, stanowiłyby naruszenie art. 101 lub 102 TFUE?

4 Czy art. 101 lub 102 TFUE należy interpretować w ten sposób, że postanowienia art. 67 i 68 statutu FIFY są z nimi niezgodne w zakresie, w jakim wskazuje się w nich UEFĘ i jej krajowe federacje członkowskie jako „pierwotne podmioty wszelkich praw wynikających z rozgrywek […] podlegających ich jurysdykcji”, pozbawiając uczestniczące kluby i wszelkich organizatorów alternatywnych rozgrywek pierwotnej własności wspomnianych praw oraz przypisując sobie wyłączną odpowiedzialność za sprzedaż owych praw?

DOKUMENT ROBOCZY

5 Czy gdyby FIFA i UEFA, jako podmioty przypisujące sobie wyłączną kompetencję do organizowania międzynarodowych rozgrywek klubowych w piłce nożnej w Europie lub do wyrażania zgody na organizowanie takich rozgrywek, zakazały rozwoju Superligi lub sprzeciwiły się mu na podstawie wyżej wymienionych postanowień ich statutów, art. 101 TFUE należałoby interpretować w ten sposób, że takie ograniczenia konkurencji mogłyby być objęte wyjątkiem ustanowionym w tym postanowieniu, zważywszy na to, że ogranicza się w znacznym stopniu produkcję, uniemożliwia się pojawienie się na rynku produktów alternatywnych w stosunku do produktów oferowanych przez FIFĘ/UEFĘ i ogranicza się innowacyjność poprzez uniemożliwienie innych formatów i rozwiązań, eliminując potencjalną konkurencję na rynku i ograniczając wybór konsumenta? Czy takie ograniczenie mogłoby być obiektywnie uzasadnione, co pozwalałoby uznać, że nie doszło do nadużycia pozycji dominującej w rozumieniu art. 102 TFUE?

6 Czy art. 45, 49, 56 lub 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, że postanowienie takie jak to zawarte w statutach FIFY i UEFY (w szczególności w art. 22 i 71–73 statutu FIFY, art. 49 i 51 statutu UEFY, jak również we wszelkich innych postanowieniach o podobnej treści zawartych w statutach związków członkowskich i lig krajowych) stanowi ograniczenie sprzeczne z jedną z podstawowych swobód uznanych w wymienionych postanowieniach TFUE, gdyż wymaga uzyskania uprzedniej zgody wspomnianych podmiotów na utworzenie przez podmiot gospodarczy z państwa członkowskiego ogólnoeuropejskich rozgrywek klubowych, takich jak Superliga?

Przywołane przepisy prawa Unii

Postanowienia TFUE dotyczące zakazu porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych (art. 101 TFUE) i nadużywania pozycji dominującej (art. 102 TFUE) oraz ogólne zasady wypracowane w orzecznictwie, w szczególności w następujących wyrokach:

– Wyrok z dnia 6 grudnia 2012 r., AstraZeneca/Komisja (C-457/10 P, EU:C:2012:770, pkt 175): pojęcie „pozycji dominującej", o której mowa w art. 82 WE (obecnie art. 102 TFUE), oznacza pozycję siły ekonomicznej posiadanej przez przedsiębiorstwo, która umożliwia mu powstrzymanie skutecznej konkurencji na rynku właściwym, zapewniając mu możliwość zachowania się w znacznej mierze niezależnie w stosunku do konkurentów, klientów i wreszcie konsumentów.

– Wyrok z dnia 30 września 2003 r., Michelin/Komisja (T-203/01, EU:T:2003:250, pkt 54): pojęcie nadużycia jest pojęciem obiektywnym związanym z takimi zachowaniami przedsiębiorstwa zajmującego pozycję dominującą, które mogą mieć wpływ na strukturę rynku, gdzie właśnie ze względu na obecność tego przedsiębiorstwa konkurencja jest już osłabiona, i które stanowią przeszkodę w utrzymaniu istniejącego jeszcze na rynku

DOKUMENT ROBOCZY

poziomu konkurencji lub w jej rozwoju, wykorzystując w tym celu środki odmienne od środków stosowanych w warunkach normalnej konkurencji między towarami lub usługami, opartej na świadczeniach podmiotów gospodarczych.

– Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 26 stycznia 2005 r., Piau/Komisja (T-193/02, EU:T:2005:22, pkt 109): art. 102 TFUE dotyczy zachowania jednego lub wielu podmiotów gospodarczych, nadużywających swej silnej pozycji ekonomicznej i tworzących przeszkody dla utrzymania skutecznej konkurencji na właściwym rynku, poprzez umożliwienie rzeczonemu podmiotowi podejmowania działań w znacznej mierze niezależnych od pozycji konkurentów, klientów i ostatecznie konsumentów.

– Wyrok z dnia 13 lutego 1979 r., Hoffmann-La Roche/Komisja (85/76, EU:C:1979:36, pkt 91): pojęcie nadużywania jest pojęciem obiektywnym, które odnosi się do zachowań przedsiębiorstwa zajmującego pozycję dominującą mogących mieć wpływ na strukturę rynku, na którym właśnie ze względu na obecność tego przedsiębiorstwa konkurencja jest już osłabiona, oraz stwarzających przeszkodę w utrzymaniu istniejącego jeszcze na rynku poziomu konkurencji lub w jej rozwoju poprzez stosowanie środków odmiennych od tych, jakie stosuje się w warunkach normalnej konkurencji między towarami lub usługami, opartej na świadczeniach podmiotów gospodarczych.

Postanowienia TFUE dotyczące swobody przepływu pracowników (art. 45 TFUE), swobody świadczenia usług (art. 56 TFUE), swobody przedsiębiorczości (art. 49 TFUE) oraz swobody przepływu kapitału i płatności (art. 63 TFUE), a także wyrok Trybunału z dnia 13 czerwca 2019 r., TopFit i Biffi (C-22/18, EU:C:2019:497), w którego pkt 49 stwierdzono, że w dziedzinie sportu Trybunał wielokrotnie orzekał, że przepisy prawa Unii w dziedzinie swobodnego przepływu osób i usług nie stoją na przeszkodzie uregulowaniom lub praktykom uzasadnionym ze względów związanych z charakterem i szczególnymi ramami określonych wydarzeń sportowych, takich jak mecze między krajowymi zespołami z różnych państw. Jednakże to ograniczenie zakresu stosowania danych przepisów musi być ograniczone do ich przedmiotu i nie może być powoływane w celu wyłączenia wszelkiej działalności sportowej z zakresu stosowania traktatu.

Przywołane przepisy prawa krajowego

Nie powołano się na żadne przepisy prawa hiszpańskiego.

DOKUMENT ROBOCZY

Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i postępowania głównego

Struktura, cele i kompetencje FIFY i UEFY

1 FIFA jest podmiotem prawa prywatnego, którego statut określa między innymi następujące cele: „organizowanie własnych rozgrywek międzynarodowych" oraz „kontrolowanie wszelkich form piłki nożnej poprzez podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania naruszeniom statutu, regulaminów i decyzji FIFY, jak również zasad gry". Federacje krajowe i regionalne konfederacje piłkarskie, w tym UEFA w regionie europejskim, są zrzeszone w FIFIE. Kluby zawodowe są pośrednimi członkami FIFY. Artykuł 20 statutu FIFY wyraźnie stanowi, że „kluby, ligi lub inne podmioty stowarzyszone w federacji członkowskiej podlegają tej federacji i mogą istnieć jedynie za jej zgodą". Artykuł 73 statutu FIFY zakazuje federacjom, ligom i klubom stowarzyszonym w federacjach członkowskich przystępowania do innej federacji członkowskiej lub uczestniczenia w zawodach na terytorium tej federacji, chyba że wystąpią wyjątkowe okoliczności, a FIFA oraz właściwe konfederacje lub konfederacja regionalna wyrażą wyraźną zgodę.

2 UEFA jest podmiotem prywatnym, którego cele są następujące: a) rozpatrywanie wszystkich spraw dotyczących piłki nożnej na poziomie europejskim; b) nadzorowanie i kontrolowanie rozwoju piłki nożnej w Europie we wszystkich jej formach; oraz c) organizowanie i rozwijanie międzynarodowych rozgrywek i turniejów piłkarskich we wszystkich ich formach na poziomie europejskim. Federacje, ligi krajowe i kluby są również pośrednimi członkami UEFY oraz podlegają jej statutowi i przepisom.

3 FIFA i konfederacje regionalne mają monopol w zakresie **wyrażania zgody na rozgrywanie międzynarodowych** profesjonalnych **rozgrywek** piłkarskich i **ich organizacji**. Artykuł 22 statutu FIFY przyznaje UEFIE i innym konfederacjom regionalnym prawo do organizowania własnych rozgrywek międzynarodowych i nakłada na nie obowiązek zapewnienia, że ligi międzynarodowe lub inne podobne organizacje klubów nie będą tworzone bez ich zgody lub bez zatwierdzenia przez FIFĘ. Artykuł 70 statutu FIFY przyznaje radzie FIFY wyłączne kompetencje do sporządzania kalendarza meczów międzynarodowych, który jest wiążący dla konfederacji, krajowych federacji członkowskich i lig. Artykuł 71 statutu FIFY przyznaje FIFIE oraz konfederacjom i krajowym federacjom członkowskim wyłączne kompetencje w zakresie wyrażania uprzedniej zgody na organizację rozgrywek międzynarodowych i wyraźnie zakazuje możliwości rozgrywania meczów i rozgrywek, na które FIFA, krajowe federacje członkowskie lub konfederacje nie wyrazili uprzedniej zgody. Postanowienia te powtórzono w art. 49–51 statutu UEFY przyznających UEFIE monopol na organizowanie międzynarodowych rozgrywek w Europie oraz uprawnienie do zakazania organizowania międzynarodowych rozgrywek w Europie, na które UEFA nie wyraziła uprzedniej zgody. Artykuł 6 regulaminu FIFY w sprawie meczów międzynarodowych ustanawia wyłączną kompetencję FIFY oraz jej konfederacji i związków członkowskich w zakresie wyrażania

DOKUMENT ROBOCZY

zgody na rozgrywanie meczów międzynarodowych. Artykuł 72 statutu FIFY zakazuje zawodnikom i drużynom zrzeszonym w federacjach członkowskich rozgrywania meczów lub utrzymywania stosunków sportowych z zawodnikami i drużynami niezrzeszonymi w podmiotach będących członkami FIFY, przy czym FIFA posiada wyłączną kompetencję do wyrażania zgody na odstępstwa od tego zakazu.

4 Zgodnie z art. 67 statutu FIFY FIFIE, konfederacjom regionalnym i federacjom członkowskim przysługują **na zasadzie wyłączności wszystkie prawa** (majątkowe, handlowe, marketingowe i niematerialne) do rozgrywek międzynarodowych bez jakichkolwiek ograniczeń w odniesieniu do FIFY, jej krajowych federacji członkowskich i konfederacji. Artykuł 68 statutu przypisuje wspomnianym podmiotom wyłączną odpowiedzialność w zakresie wyrażania zgody na rozpowszechnianie obrazu, dźwięku i danych dotyczących meczów.

5 Obie organizacje posiadają **uprawnienia do nakładania sankcji lub uprawnienia dyscyplinarne** w stosunku do klubów i zawodników uczestniczących w rozgrywkach piłki nożnej.

Struktura, cele i działanie europejskiej Superligi

6 European Superleague Company, S.L. (zwana dalej „ESLC”) jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, której wspólnikami są następujące kluby założycielskie: Real Madrid Club de Fútbol, Associazione Calcio Milan, Fútbol Club Barcelona, Club Atlético de Madrid, Manchester United Football Club, Football Club Internazionale Milano S.p.A., Juventus Football Club, The Liverpool Football Club and Athletic Grounds Limited, Tottenham Hotspur Football Club, Arsenal Football Club, Manchester City Football Club i Chelsea FC Plc.

7 ESLC jest jedynym właścicielem Superligi i będzie spółką dominującą:

– SL Sports Co S.L., spółki odpowiedzialnej za nadzór i zarządzanie bieżącą działalnością Superligi z punktu widzenia sportowego, dyscyplinarnego i równowagi finansowej.

– SL MediaCo, spółki odpowiedzialnej za nadzór i zarządzanie bieżącą działalnością Superligi wyłącznie w zakresie sprzedaży praw audiowizualnych do Superligi na całym świecie.

– SL CommercialCo, spółki odpowiedzialnej za nadzór i bieżące zarządzanie sprzedażą aktywów handlowych Superligi innych niż prawa audiowizualne.

8 Celem Superligi jest stworzenie pierwszych rozgrywek europejskich poza UEFĄ, które mają być rozgrywane co roku z udziałem piłkarzy i klubów na najwyższym poziomie sportowym, w tym klubów będących stałymi uczestnikami Superligi i innych klubów, które zakwalifikują się do tych rozgrywek. Rozgrywki te nie

DOKUMENT ROBOCZY

stałyby na przeszkodzie udziałowi uczestniczących w nich klubów w odpowiednich rozgrywkach krajowych i ligach krajowych.

9 Umowa udziałowców i dotycząca inwestycji klubów założycielskich Superligi przewiduje następujący model biznesowy:

– Kluby zawrą umowy uczestnictwa ze spółkami Superligi, a umowy te będą regulować sposób, w jaki prawa klubów uczestniczących w Superlidze zostaną przeniesione na SL MediaCo, oraz jakie wynagrodzenie otrzymają kluby uczestniczące w Superlidze.

– SL SportsCo, SL MediaCo i SL CommercialCo zawrą umowę o świadczenie usług, na mocy której SL SportsCo będzie odpowiedzialna za zarządzanie kwestiami sportowymi, dyscyplinarnymi i związanymi z równowagą finansową Superligi.

– W Infrastructure Grant Agreement uregulowane zostaną warunki, na jakich kluby założycielskie otrzymają kwoty, do których ma dostęp SL MediaCo. Środki na potrzeby Infrastructure Grant Agreement zostaną zabezpieczone zobowiązaniem podjętym przez JP Morgan AG w dniu 17 kwietnia 2021 r. w celu udzielenia kredytu pomostowego w wysokości 3 983 000 000 EUR. Następnie na rynkach kapitałowych zostaną wyemitowane obligacje, tak aby inwestorzy mogli uczestniczyć w finansowaniu Superligi.

– SL MediaCo będzie zarządzać sprzedażą i dystrybucją praw audiowizualnych do Superligi poprzez „Media Agreements" i „Distribution Agreements".

– Następnie zostaną zawarte umowy uczestnictwa między klubami założycielskimi a spółkami Superligi oraz odbędzie się zgromadzenie wspólników ESLC, na którym zostanie przyjęta uchwała o przekształceniu ESLC w spółkę akcyjną.

10 We wspomnianej umowie udziałowców i dotyczącej inwestycji zawarto następujące warunki zawieszające w odniesieniu do realizacji projektu Superligi (warunki, od których zależy przyznanie finansowania na realizację projektu):

– uznanie Superligi przez FIFĘ lub UEFĘ za nowe rozgrywki zgodne z ich statutami lub, alternatywnie,

– uzyskanie ochrony prawnej ze strony sądów lub organów administracji, która umożliwiłaby udział klubów założycielskich w Superlidze w taki sposób, aby utrzymać ich udział w odpowiednich ligach, rozgrywkach i turniejach krajowych.

Działania podjęte przez obie strony przed powstaniem sporu

11 Kluby założycielskie poinformowały FIFĘ i UEFĘ, że utworzyły nowe profesjonalne rozgrywki piłkarskie.

DOKUMENT ROBOCZY

12 W dniu 21 stycznia 2021 r. FIFA i UEFA wydały oświadczenie, w którym:

– Wyraziły odmowę uznania utworzenia Superligi.

– Ostrzegły, że każdy zawodnik lub klub, który weźmie udział w tych rozgrywkach, zostanie wykluczony z rozgrywek organizowanych przez FIFĘ i konfederacje regionalne.

– Oświadczyły, że wszystkie rozgrywki muszą być organizowane lub uznane przez odpowiednią organizację.

13 Oświadczenie to zostało potwierdzone nowym oświadczeniem z dnia 18 kwietnia 2021 r. wydanym przez UEFĘ, angielski związek piłki nożnej i Premier League, Real Federación Española de Fútbol (królewski hiszpański związek piłki nożnej), La Liga, włoską federację piłki nożnej i Lega Serie A. W oświadczeniu tym zawarto nowe ostrzeżenie o zastosowaniu środków dyscyplinarnych wobec klubów i piłkarzy zaangażowanych w tworzenie Superligi oraz zapowiedziano wyraźnie, że kluby te zostaną wykluczone z wszelkich innych rozgrywek na poziomie krajowym, europejskim i światowym, a ich zawodnicy mogą zostać pozbawieni możliwości reprezentowania swoich drużyn narodowych. Przyjęcie tych środków doprowadziłoby do niepowodzenia projektu Superligi oraz do anulowania zobowiązań w zakresie finansowania podjętych przez JP Morgan.

14 Stowarzyszenie zawodowych lig piłki nożnej w Europie wydało oświadczenie w sprawie jednomyślnego poparcia oświadczenia FIFY i UEFY w celu skoordynowania działań niezbędnych do zapobieżenia rozpoczęciu nowych rozgrywek oraz podjęcia zapowiedzianych przez FIFĘ i UEFĘ środków dyscyplinarnych w stosunku do klubów i piłkarzy uczestniczących w nowych rozgrywkach.

Wniesienie sporu do sądu odsyłającego i zastosowanie środków tymczasowych

15 ESLC złożyła do sądu pozew w trybie zwykłym i wniosek o zastosowanie środków tymczasowych zaocznie w stosunku do UEFY i FIFY.

16 Ściślej rzecz ujmując, ESLC wystąpiła z następującymi żądaniami stwierdzenia:

– Stwierdzenie, że UEFA i FIFA nadużyły pozycji dominującej z naruszeniem art. 102 TFUE ze względu na to, że przyznały sobie uprawnienia dyskrecjonalne w zakresie zakazywania alternatywnych rozgrywek i zobowiązały kluby i potencjalnie Superligę do przeniesienia praw do wykorzystania rozgrywek, w których uczestniczą.

– Stwierdzenie, że art. 22, 67, 68, 79, 71, 72 i 73 statutu FIFY, art. 6 regulaminu FIFY w sprawie meczów międzynarodowych oraz art. 49 i 51 statutu UEFY są niezgodne z art. 101 lub 102 TFUE.

DOKUMENT ROBOCZY

– Stwierdzenie, że UEFA i FIFA utrudniają wolną konkurencję na rynku poprzez nałożenie nieuzasadnionych i nieproporcjonalnych ograniczeń na Superligę z naruszeniem art. 101 TFUE.

– Stwierdzenie, że treść oświadczenia wydanego przez FIFĘ i UEFĘ w dniu 21 stycznia 2021 r. narusza art. 101 i 102 TFUE.

17 ESLC wniosła również o nakazanie FIFIE i UEFIE zaprzestania opisanych powyżej antykonkurencyjnych zachowań oraz o zakazanie im podejmowania takich zachowań w przyszłości. W szczególności ESLC wniosła o:

– Nakazanie FIFIE i UEFIE powstrzymania się od podejmowania jakichkolwiek środków lub działań, jak również wydawania jakichkolwiek oświadczeń lub komunikatów uniemożliwiających lub utrudniających bezpośrednio lub pośrednio przygotowanie Superligi, rozpoczęcie i rozwój Superligi oraz udział w niej klubów i zawodników.

– Nakazanie FIFIE i UEFIE, w razie potrzeby, podjęcia wszelkich środków lub działań, jak również wydania jakichkolwiek oświadczeń lub komunikatów, które bezpośrednio lub pośrednio nie uniemożliwią lub nie utrudnią przygotowania Superligi, rozpoczęcia i rozwoju Superligi oraz udziału w niej klubów i zawodników.

– Zakazanie FIFIE i UEFIE, by – bezpośrednio lub za pośrednictwem swoich członków stowarzyszonych (w tym federacji krajowych), konfederacji, licencjonowanych klubów lub lig krajowych – zapowiadały jakiekolwiek środki dyscyplinarne lub nałożenie sankcji lub groziły zastosowaniem takich środków lub sankcji, przygotowywały je, rozpoczynały lub przyjmowały (bądź też nakłaniały lub zachęcały bezpośrednio lub pośrednio do zapowiedzenia takich środków dyscyplinarnych lub sankcji, do grożenia zastosowaniem tych środków dyscyplinarnych lub sankcji, przygotowywania tych środków dyscyplinarnych lub sankcji, rozpoczynania lub podejmowania owych środków dyscyplinarnych lub sankcji przez osoby trzecie) wobec klubów, członków kierownictwa i personelu klubów lub zawodników, którzy uczestniczą w przygotowaniu Superligi i w stosownych przypadkach biorą udział w rozgrywkach Superligi; w szczególności, nakazanie FIFIE i UEFIE powstrzymania się od wykluczania – bezpośrednio lub pośrednio (poprzez swoich członków stowarzyszonych, konfederacje, licencjonowane kluby lub ligi krajowe) – takich klubów lub zawodników z jakichkolwiek międzynarodowych lub krajowych rozgrywek, w których regularnie uczestniczą lub spełniają zwykłe wymagania, aby w nich uczestniczyć.

– Nakazanie FIFIE i UEFIE, by za pomocą ich własnych instrumentów regulacyjnych, wytycznych, decyzji i dyrektyw – w rozumieniu art. 52 statutu UEFY – oraz, w stosownych przypadkach, poprzez egzekwowanie owych instrumentów, jeśli nie są one przestrzegane, pouczyły swych członków stowarzyszonych (w tym federacje krajowe), konfederacje, licencjonowane

DOKUMENT ROBOCZY

kluby oraz ligi krajowe, aby przestrzegali nakazu i zakazu, o których mowa w powyższych tiret, w szczególności, by UEFA i FIFA poinformowały wspomniane podmioty, że żadne naruszenie statutów lub zasad i) FIFY; ii) UEFY; iii) ich członków stowarzyszonych (w tym federacji krajowych); iv) konfederacji; lub v) lig krajowych, wynikające z przygotowywania lub rozpoczęcia Superligi lub uczestnictwa w Superlidze nie może być podnoszone przez członków stowarzyszonych FIFY lub UEFY, konfederacje, licencjonowane kluby lub ligi krajowe jako podstawa nałożenia sankcji, podstawa wykluczenia, podstawa roszczeń lub podstawa wszelkich innych podobnych działań wobec klubów, członków kierownictwa i personelu klubów lub zawodników w rozgrywkach międzynarodowych lub krajowych.

18 Wreszcie, ESLC wniosła o nakazanie FIFIE i UEFIE natychmiastowego usunięcia wszystkich skutków zachowań antykonkurencyjnych opisanych w poprzednich punktach, które miały miejsce przed wszczęciem niniejszego postępowania lub w jego toku.

19 Sąd odsyłający przyjął pozew do rozpoznania w dniu 19 kwietnia 2021 r., a postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2021 r. przyjęte zostały środki tymczasowe w trybie zaocznym, które będą obowiązywać w toku postępowania głównego i które pokrywają się z żądaniami ESLC przedstawionymi w pkt 17 i 18 powyżej.

Główne argumenty stron postępowania głównego

20 Postanowienie odsyłające nie przedstawia wyraźnie argumentów stron, lecz stanowisko ESLC wynika z żądań przedstawionych w pkt 16–18 powyżej.

Zwięzłe uzasadnienie odesłania prejudycjalnego

W przedmiocie istnienia monopolu sprzecznego z przepisami o ochronie konkurencji

21 Sąd odsyłający stwierdza, że istnieją przesłanki istnienia monopolu FIFY i UEFY w zakresie organizacji rozgrywek międzynarodowych i wyrażania zgody na ich rozgrywanie.

22 Po pierwsze zatem, sąd odsyłający zauważa, że FIFA i UEFA mają 100% udziału w rynku w zakresie organizacji międzynarodowych rozgrywek piłki nożnej, w związku z czym zajmują one pozycję monopolistyczną. W wyroku Sądu Pierwszej Instancji z dnia 6 października 1994 r. (sprawa T-83/91, TetraPak) stwierdzono w pkt 109, że posiadanie 90% udziałów w rynku „stawiało skarżącą w takiej pozycji na rynku, która czyniła ją obowiązkowym kontrahentem […], i zapewniało jej niezależność zachowania charakterystyczną dla pozycji dominującej. Komisja słusznie zatem uznała, że takie udziały w rynku stanowiły same w sobie, przy braku nadzwyczajnych okoliczności, dowód na istnienie pozycji dominującej”.

DOKUMENT ROBOCZY

23 Sąd odsyłający wskazuje także, że FIFA i UEFA od dziesięcioleci organizują i eksploatują rynek organizacji rozgrywek piłkarskich w sposób monopolistyczny, przyjmując wszelkie przepisy mające zastosowanie do tych rozgrywek i przyznając sobie uprawnienia do nakładania sankcji lub środków dyscyplinarnych w odniesieniu do klubów i zawodników biorących udział w owych rozgrywkach piłkarskich, przy czym na właściwym rynku organizacji i prowadzenia rozgrywek piłkarskich nie ma obecnie żadnego konkurenta. Sąd odsyłający powołuje się w tym względzie na wyrok Sądu z dnia 26 stycznia 2005 r., Piau/Komisja (T-193/02, EU:T:2005:22), w którego pkt 114 stwierdzono, że „[z] faktu, że regulamin jest wiążący dla związków krajowych – członków FIFA i klubów, które zrzeszają, wynika, iż te kluby i związki, jeśli chodzi o ich zachowanie na rynku, są trwale związane przepisami, które przyjmują i których pod groźbą sankcji nie mogą kwestionować inne podmioty (zawodnicy i ich agenci). Te sankcje zwłaszcza w przypadku agentów zawodników mogą doprowadzić do wykluczenia ich z udziału w rynku. Tego rodzaju sytuacja charakteryzuje, zgodnie z orzecznictwem przywołanym w pkt 110 i 111, zbiorową pozycję dominującą klubów na rynku usług świadczonych przez agentów zawodników, skoro kluby poprzez regulację, którą przyjmują, narzucają warunki, w których odbywa się świadczenie spornych usług”.

24 Zdaniem sądu odsyłającego statuty FIFY i UEFY oraz stosowanie wynikających z nich sankcji i zakazów stanowią niemożliwą do pokonania przeszkodę dla wejścia nowych konkurentów na europejski rynek międzynarodowych klubowych rozgrywek piłkarskich oraz dla sprzedaży praw związanych z tymi rozgrywkami, które to rodzaje działalności nie są wzajemnie wymienne, lecz mają raczej charakter funkcjonalnie komplementarny, jak stwierdzono w wyroku Trybunału z dnia 1 lipca 2008 r., MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, pkt 33. Sąd odsyłający podkreśla w szczególności, że:

– Przysługujące FIFIE i UEFIE uprawnienie do wyrażania zgody na rozgrywanie międzynarodowych meczów i rozgrywek nie podlega żadnym ograniczeniom, ani obiektywnej i przejrzystej procedurze, lecz swobodnemu uznaniu tych dwóch podmiotów prywatnych, które – ze względu na monopol na organizowanie rozgrywek i wyłączne zarządzanie zyskami ekonomicznymi pochodzącymi z tych rozgrywek sportowych – mają oczywisty interes w odmowie wyrażenia takiej zgody. Zgoda ta nie podlega również względom interesu ogólnego, ani terminowi maksymalnemu na podjęcie decyzji w sprawie wyrażenia zgody przez FIFĘ i UEFĘ. Wspomniane uprawnienie nie odpowiada wymogom pewności prawa, może ograniczać wolną konkurencję i może być sprzeczne z wyrokiem z dnia 22 stycznia 2002 r., Canal Satélite Digital, C-390/99, EU:C:2002:34, w którego pkt 35 stwierdzono, że system uprzedniego zezwolenia administracyjnego nie może uzasadniać dyskrecjonalnego zachowania organów krajowych, powodującego pozbawienie skuteczności przepisów prawa wspólnotowego, w szczególności dotyczących podstawowych swobód będących przedmiotem sporu w postępowaniu głównym […]. W związku z tym, aby system uprzedniego zezwolenia administracyjnego był uzasadniony, nawet jeżeli stanowi odstępstwo od

DOKUMENT ROBOCZY

podstawowych swobód, powinien on w każdym razie opierać się na obiektywnych, niedyskryminacyjnych i znanych wcześniej kryteriach w celu zakreślenia ram wykonywania przez organy krajowe ich uprawnień dyskrecjonalnych, aby nie przerodziło się ono w dowolność. Również w tym kontekście sąd odsyłający powołuje się na wyrok Sądu z dnia 16 grudnia 2020 r., International Skating Union/Komisja, T-93/18, EU:T:2020:610, w którego pkt 70 przypomniano, że jeżeli dane uregulowanie przyznaje osobie prawnej, która sama organizuje i prowadzi komercyjnie zawody, uprawnienie do wyznaczania osób upoważnionych do organizowania tych zawodów oraz do określania warunków, na jakich te zawody są organizowane, przyznaje ono temu podmiotowi oczywistą przewagę nad jego konkurentami. Takie uprawnienie może zatem skłonić dysponujące nim przedsiębiorstwo do uniemożliwienia innym podmiotom dostępu do danego rynku. Wykonywanie tej funkcji regulacyjnej powinno zatem podlegać ograniczeniom, obowiązkom lub kontroli w celu uniknięcia sytuacji, w której dana osoba prawna mogłaby zakłócić konkurencję poprzez faworyzowanie zawodów, które sama organizuje lub w których organizacji uczestniczy. Sąd odsyłający powołuje się także na wyrok Trybunału z dnia 1 lipca 2008 r., MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, w którego pkt 51 stwierdzono, że system niezakłóconej konkurencji taki, jaki został przewidziany w traktacie, może zostać zagwarantowany jedynie w sytuacji, w której zapewniono równość szans różnego rodzaju podmiotów gospodarczych. Przyznanie osobie prawnej takiej jak ELPA – która sama organizuje i komercyjnie wykorzystuje zawody motocyklowe – zadania przedstawienia właściwej administracji pozytywnej opinii w przedmiocie wniosków o zezwolenie na organizację takich zawodów, jest faktycznie równoznaczne z przyznaniem jej prawa do wskazania osób, którym zezwala się na organizowanie rzeczonych zawodów, a także do określenia warunków organizacji zawodów oraz jest równoznaczne z przyznaniem temu podmiotowi oczywistej przewagi nad jego konkurentami […]. Uprawnienie takie może prowadzić do sytuacji, w której przedsiębiorstwo nim dysponujące uniemożliwi uzyskanie dostępu do rozpatrywanego rynku innym podmiotom. Taki stan nierówności warunków konkurencji podkreśla ponadto potwierdzona na rozprawie przed Trybunałem okoliczność, że, gdy ELPA organizuje lub uczestniczy w organizacji zawodów motocyklowych, nie jest ona zobowiązana do uzyskania pozytywnej opinii w celu uzyskania zezwolenia właściwych władz.

– Sankcje, którymi grożą FIFA i UEFA, uniemożliwiłyby klubom i zawodnikom uczestniczącym w Superlidze udział w najbliższych rozgrywkach międzynarodowych (w mistrzostwach Europy w piłce nożnej w lipcu 2021 r., igrzyskach olimpijskich w lipcu 2021 r. i mistrzostwach świata w piłce nożnej w 2022 r.). Takie sankcje nie są proporcjonalne, wywołują oczywisty skutek odstraszający dla organizacji rozgrywek w piłce nożnej przez potencjalnych konkurentów i stanowią de facto nałożenie nieuzasadnionych i nieproporcjonalnych ograniczeń skutkujących ograniczeniem konkurencji na rynku wewnętrznym.

DOKUMENT ROBOCZY

25 Poza wskazaniem wspomnianych przejawów monopolu w zakresie organizowania rozgrywek międzynarodowych sąd odsyłający wskazuje, że z monopolu tego wynikają istotne konsekwencje gospodarcze, ponieważ art. 67 statutu FIFY stanowi, iż FIFA, jej federacje członkowskie i konfederacje są pierwotnymi podmiotami praw do rozgrywek, w tym praw majątkowych, praw audiowizualnych w zakresie rejestracji i rozpowszechniania, praw multimedialnych, praw w zakresie sponsoringu, praw w zakresie sprzedaży i praw marketingowych, a także praw niematerialnych do znaków towarowych i praw autorskich. Ponadto art. 68 statutu FIFY przypisuje FIFIE, federacjom i konfederacjom wyłączną odpowiedzialność za wyrażenie zgody na dystrybucję wspomnianych praw do wykorzystania. Przyznanie tych praw majątkowych następuje w sposób bezwzględny i nieograniczony w czasie.

26 Takie przyznanie praw majątkowych, które wiąże się z zobowiązaniem klubów do przeniesienia praw handlowych związanych z zawodami sportowymi, w których uczestniczą, wraz z opisanymi powyżej uprawnieniami dyscyplinarnymi i organizacyjnymi, daje FIFIE i UEFIE pozycję dominującą, w odniesieniu do której istnieją przesłanki nadużycia, ponieważ możliwość, że potencjalni konkurenci, tacy jak kluby piłkarskie, będą mogli organizować alternatywne turnieje piłkarskie poza FIFĄ i UEFĄ, a także będą mogli korzystać z wynikających z tego praw majątkowych, jest częściowo i w sposób nieuzasadniony ograniczona.

27 Sąd odsyłający zauważa, że opisana powyżej sytuacja wynika z istnienia porozumienia między dwoma podmiotami prywatnymi, które umożliwia koordynację zachowań mających na celu warunkowanie organizacji międzynarodowych rozgrywek piłkarskich i sprzedaży wynikających z nich praw majątkowych, co jest sprzeczne z zakazem ustanowionym w art. 101 TFUE. Sąd odsyłający wskazuje również, że takie porozumienie ma wyraźny wpływ na konkurencję na rynku właściwym w rozumieniu art. 101 TFUE i może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Przypomina on w tym względzie wyroki Trybunału: z dnia 30 czerwca 1966 r., LTM (56/65, EU:C:1966:38), w którym na s. 170 wskazano, że aby spełniona została przesłanka wpływu na wymianę handlową, musi istnieć możliwość przewidzenia z wystarczającym stopniem prawdopodobieństwa, na podstawie całokształtu obiektywnych okoliczności prawnych lub faktycznych, że dane porozumienie może wywierać bezpośredni lub pośredni, rzeczywisty lub potencjalny wpływ na przepływy handlowe między państwami członkowskimi; oraz z dnia 16 lipca 2015 r., ING Pensii, C-172/14, EU:C:2015:484, w którego pkt 31 stwierdzono, że, co się tyczy pojęcia „ograniczenia ze względu na cel", należy zauważyć, iż pewne rodzaje współpracy między przedsiębiorstwami są przez sam swój charakter szkodliwe dla prawidłowego funkcjonowania normalnej konkurencji w stopniu wystarczającym do tego, aby nie było konieczności badania ich skutków. W tym względzie sąd odsyłający przypomina pkt 33 tego wyroku, w którym stwierdzono, że aby ocenić, czy dane porozumienie między przedsiębiorstwami, czy też decyzja związku przedsiębiorstw wykazuje te cechy, należy skupić się na treści jego postanowień, na celach, do których osiągnięcia ono zmierza, a także na kontekście

DOKUMENT ROBOCZY

gospodarczym i prawnym, w jaki porozumienie to się wpisuje. W ramach oceny takiego kontekstu należy również wziąć pod uwagę charakter dóbr lub usług, których to porozumienie dotyczy, jak również rzeczywiste warunki funkcjonowania i struktury spornego rynku lub spornych rynków. Również w tym kontekście sąd odsyłający powołuje się na wyrok Trybunału z dnia 20 listopada 2008 r., Beef Industry Development Society i Barry Brothers, C-209/07, EU:C:2008:643, w którego pkt 21 wskazano, że w celu określenia, czy porozumienie podlega zakazowi przewidzianemu w art. 81 ust. 1 WE (obecnie art. 101 TFUE), należy skupić się na treści jego postanowień i na obiektywnych celach, do osiągnięcia których ono zmierza. Zakładając nawet w tym względzie, że zostanie wykazane, iż strony porozumienia działały bez jakiegokolwiek subiektywnego zamiaru ograniczenia konkurencji, ale w celu zaradzenia skutkom kryzysu w branży, takie rozważania nie mają znaczenia przy stosowaniu rzeczonego przepisu. Można bowiem uznać, że porozumienie ma na celu ograniczenie konkurencji, nawet gdy nie jest to jego jedyny cel, ale gdy ma także inne dozwolone cele.

W przedmiocie naruszenia podstawowych swobód

28 Środki dyscyplinarne zapowiedziane przez FIFĘ i UEFĘ mogłyby również prowadzić do naruszenia swobód wspólnotowych, a mianowicie:

– Swobody świadczenia usług ustanowionej w art. 56 TFUE, poprzez uniemożliwienie świadczenia usług przez ESLC.

– Swobodnego przepływu pracowników, o którym mowa w art. 45 TFUE, ze względu na uniemożliwienie zawodnikom świadczenia usług poprzez udział w europejskiej Superlidze. Sąd odsyłający przypomina w tym względzie wyrok Trybunału z dnia 15 grudnia 1995 r., Bosman, C-415/93, EU:C:1995:463, w którego pkt 96 stwierdzono, że przepisy, które uniemożliwiają obywatelowi państwa członkowskiego opuszczenie kraju pochodzenia i wykonywanie prawa swobodnego przepływu osób lub zniechęcają go do tego, stanowią zatem przeszkody w wykonywaniu tej swobody, nawet jeśli mają one zastosowanie niezależnie od obywatelstwa danych pracowników.

– Swobody przedsiębiorczości, o której mowa w art. 49 TFUE, poprzez uniemożliwienie utworzenia trzech spółek, które byłyby odpowiedzialne za zarządzanie ESLC i nadzór nad nią.

– Swobody przepływu kapitału i płatności ustanowionej w art. 63 TFUE, poprzez uniemożliwienie realizacji wewnątrzwspólnotowych przepływów płatności i kapitału związanych z projektem europejskiej Superligi.

DOKUMENT ROBOCZY